

GENT NOVA

Periòdic Catalanista ↔ Portaveu del Centre Catalanista "Gent Nova"

Sortirà cada dissapte

ANY XIV

BADALONA 16 NOVEMBRE 1912

NÚM. 573

Redacció y Administració: Lluc, 51, 53 y 55 y Sant Francesc, 58 y 60. - Badalona

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Badalona, al mes 50 cèntims. Fora, trimestre 1'50 pessetes. Número solt 10 cèntims
Tots los treballs se publican baix la exclusiva responsabilitat de sos autors. —No's tornen els originals.

Vergonya eterna á aquells que, despreciant son idioma, alaben el dels altres. - DANTE

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y el dever de cooperarhi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materies religioses, polítiques y socials.

(DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLA DE LA UNIÓN CATALANISTA)

EN L'ASSASSINAT

D'EN CANALEJAS

Dimars fou assassinat a Madrid per un individu anomenat Manel Pardiñas, el President del Concell de Ministres en Josep Canalejas y Mendez.

Aquest acte ha produhit, ben justificadament, una forta indignació, perquè ningú té dret a la vida d'un semblant.

Nosaltres, enemics de tot fet violent que no tinga altra finalitat que la mort d'una persona, molt enlairada o baixa, de qualsevol classe o categoria que sia, condemnem aquest fet ab tota l'ànima.

Empró nosaltres no ns aprofitarem mai d'aquests fets desgraciats de la vida humana, de les desviacions d'un malalt, que malalts son tots el criminals, pera predicar idees d'extermini; y molt més nos guardariem, sense una prova evident, d'acusar, encara que sia en forma dissimulada, encuberta, a ningú com instigador d'un fet de tanta repugnancia.

Creiem nosaltres, y desgraciadament no com nosaltres tothom pensa, que'n les hores sensacionals, que'n els moments d'un fort sotrac en la vida política d'un poble—y indubtablement un fort sotrac en la vida política d'Espanya ha sigut l'assassinat d'en Canalejas—es quan major serenitat se deu posar en lo que escriuen els qui pretenen dirigir o aconsellar multituds, y no, perdent la serenitat o entrats en la febre de la por, escriure lo que per vergonya dels sentiments de llibertat de Catalunya ha escrit un diari barceloní, que, més que sentit conservador, semblen aquells escrits respirar l'esperit de covardia d'algun aspirant a conductor de multituds, y es tanta la poruguesa que d'ell s'apodera, que si fós govern, ben clar ho diu, posaria un més a la boca de tot polític que no

pensés com ell y, partidari de la pena de mort, al·laria segurament un cadafalc a cada cantonada.

Rebutgém, si, tota idea destructora; condemném, si, tot acte de vandalisme; negué, si, el dret de matar. Empró també hi ha'l deure d'educar al poble, d'ensenyar al ciutadà a respectar els drets dels altres en qualsevol ordre que sia de la vida. Y an aquest deure hi venen principalment obligats els de dalt, els que ocupen llocs distingits en la política del govern dels pobles; y aquets respecte no s'ensenyia ab mides opressores, coercitives, sinó vivint en un ambient de llibertat, que nosaltres no enteném que sia llibertat el que'n un ni en cent «mitins» s'hi deixin dir tants distarats com els oradors vulguin, sinó que la llibertat, dimanant del regoneixement per part del Estat dels drets innats en l'home y en la colectivitat, els porti al coneixement de que un mútuo respecte 'ls obliga pera garantir aixís el propi dret, la propia vida.

Condemnem tot acte criminos; negué, si, el dret de tothom a la vida o altre; prevenim els mals de la societat; fem tot lo humanament possible pera curar als malalts socials. Empró no demaném, com en ben mala hora ho fa el diari barceloní, mides opressores que no serveixen més que pera enmalaltir als bons, car pera'ls dolents, pera'ls malalts d'instints criminosos, no hi han lleis opressores ni mides coexcitives que hi valguin. Desgraciadament, ab una ben horrorosa fatalitat compleixen el seu propòsit

COMENTARI

Sembla que's fan treballs pera organitzar a Badalona una delegació de la benemèrita Creu Roja y tot alegrantnos aném a posar un lleuger comentari al peu de l'institució internacional que tants serveis humanitaris té prestats, en el nostre bon desitj de posar en guarda als nous creuats badalonins contra

certes tendències que de mica en mica la van desnaturalitzant.

Es ben cert que de lo sublim a lo ridicol no hi ha més que un pas. Això es lo que no hem pogut menys de pensar al contemplar més d'un cop pels carrers de Barcelona al batalló de la Creu Roja, ab la seva banda de música, oficials ab espasi y corneta d'ordres, abanderat portant brodada bandera espanyola y soldats ab un pal al coll a tall de fusell, tots seguint ab pas marcial y correcta formació un alegre pasodoble o una marxa torera. A no saber que's tractava de la benemèrita institució, ens hauriem cregut que'l gremi de matalassers s'havia posat en peu de guerra y que anava a donar alguna tremenda batalla contra'ls seus enemics llanuts. Y sens podernos contenir hem esclafit a riure, pensant que aquells homes eren ja massa grans pera jugar a soldats, y ens ha dolgut que tal volta inconscientment, posessin en ridicol una institució que mereix el respecte de tothom.

Sempre ens ha semblat que es incompatible ab el caràcter de l'institució l'ús ostensible d'eines de matar; mai hem sapigut comprendre de que li ha de servir a la Creu Roja una banda de música ni el perquè han d'ostentar en tots els seus actes la bandera espanyola. L'institució internacional de la Creu Roja no deu usar altra ensenya que la bandera blanca ab el símbol que li es propi, mai la bandera d'un estat polític que li fassi perdre'l seu caràcter neutral devant dels seus enemics. L'institució de la Creu Roja es essencialment pacífica y'ls seus membres han de tenir el valor suficient pera deixar-se matar en el compliment de llur missió altruista, sense fer armes contra ningú, pera auxiliar als ferits entre'l brunzir de les bales, sense preocuparse de si son espanyols o xinos. Pera exercir llur obra humanitaria no necessiten saber marxar en formació, y llurs aires guerrers se contradiuen obertament ab el caràcter pacífic que han de demostrar en totes les ocasions. Penseu, sinó, lo que succeiria si's presentessin aixís, a só de tabals, en correcta formació y ab bandera espanyola desplegada a un camp de batalla aont lluités l'exèrcit espanyol contra un exèrcit enemic. Sens dubte, foren rebuts a canonades.

La benemèrita institució de la Creu Roja s'està desnaturalitzant; la ridícula vanitat d'alguns dels seus directors li están donant un caràcter incompatible ab la seva natural significació. Diemho clar: l'están posant en ridicol sens que de res li valguin els serveis que en èpoques calamitoses han prestat ab heròica abnegació. Nosaltres desitjariem que s'imposés el bon sentit, y que al neixer la Creu Roja badalonina prengué de bon principi un caràcter més seriós, prescindís d'efectes teatrals que no s'avenen ab la manera d'esser del nostre poble, pera preocuparse essencialment de portar a cap la seva missió si per desgracia se fa algun dia necessari. No oblidin els nous creuats badalonins que de lo sublim a lo ridicol no hi ha més que un pas y que de llurs actes depén el prestigi d'una institució que no s'ha pas creat pera divertir al poble ab un espectacle més, ni pera satisfer la ridícula vanitat d'uns quants senyors aficionats a exhibir-se.

JEPUS

NOTES LOCALS

D'UNES COMBINACIONS DE FINANCES

No pas ab l'ànim d'obrir una discussió, però sí ab el deure de restablir la veritat d'uns fets prou coneguts y a son temps suficientment discutits, hem d'entrar avui a l'aclariment d'uns atacs ben injustificats que's dirigeixen, d'una manera que res té de noble, a uns homes que bé se'n podien haver estat d'anar al Municipi y que per la seva honradesa immaculada y també per la seva procedencia no s'atreveixen a atacarlos directament.

No es d'ara, es cosa vella, que pels elements directors de les dretes que avui imperen en el nostre Municipi, desde fa més d'un any s'ha vingut dient y repetint que l'any passat de 1911 el nostre Ajuntament era d'Esquerra y tant ho han dit y repetit que segurament fins ells mateixos s'ho deuen haver arribat a creure, ja que ara fins se prescindeix de fer les salvetats dels elements més significats de dretes qui aleshores portaven la direcció municipal. Y es ben sabut que l'any passat de 1911, que tant s'ataca per les dretes, era Alcalde en Josep Vergés y formaven part y intervenien en totes les qüestions persones tan dretistes com en Magí Camins, en Lluís Bosch, en Joan Fló y en Josep Arquer, aquestos dos darrers de la Comissió de Consums, y el nostre volgut amic en Llorens Monés, que si no es dretista, tampoc ha sigut ni es de l'esquerra. Tot lo fet durant l'any passat de 1911 es fet de acort ab els senyors abans citats. Si's pogués admetre que governessin els elements d'Esquerra, hauriem de convenir, per forsa, que ho feien tot d'absolut acort ab els elements dretistes indicats.

Peró com que no es cert que governessin els elements d'Esquerra, hem de cercar també la causa o motiu que puguin tenir els dretistes pera volguerho fer creurer aixís y sols ho hem de trobar, com sempre que ataquen, en l'afany de fer creixer, encara que sia a costa de parracs de dignitat d'altres, el seu partit.

Totes les jurisprudències del món accepten tota mena de prova quan d'una defensa's tracta, però en l'acusar no s'admeten extorsions al camí dreturer que pot y deu conduir a l'esclariment de la veritat. Per aixó seria passable que si's tractessin de defensar recorreguessin a tots els medis possibles, però no pot admetres que ab l'excusa d'una defensa s'ataqui en forma tan insidiosa a qui en qüestions de dignitat y d'honradesa està tan enlaire com puguin estar ells. Cert, que només parlen de l'Esquerra y sembla que tantots aquestos deurién donarse, y ab sobra de raó, per ofesos, però no es menys cert que's parla de la gestió de 1911 y que'n aquella gestió hi intervingueren l'Alcalde en Josep Vergés, en Joan Fló, en Magí Camins, en Josep Arquer, en Lluís Bosch y en Llorens Monés, que no han sigut ni son d'Esquerra y que tan ataquen els de la dreta que a tothom parlen d'estimar tant y tant la seva honradesa y dignitat y que'n tan poc estimen l'honradesa y dignitat dels que no son ells.

Se tracta pels elements de dreta que ara gover-

nen de l'aument de recaudació pel concepte de Consums aquest any y aixó serveix pera retreure la recaudació de l'any passat y ferhi uns comentaris gens d'acort ab l'esperit de justícia ab que deuen tractarse aquestos assumptes, que poden, justament, ferir susceptibilitats y aixecar aurioles ben poc agradables a les que per cap concepte ningú té dret, sense raó, que'n aquestos cass's se deu provar, a aixecar.

Pera comensar els seus, diemne raonaments, afirmen que ningú podrà desmentir la baixa en la recaudació de l'any passat y l'aument de la recaudació d'aquest any, abdós en els seus primers nou mesos. Es ben cert. Com també es cert que quan hi ha una baixa o una puja en la recaudació, tant en un sentit com en altre, deuen veure's les causes que ho motiven, cosa, aquesta, admesa per totes les persones honrades y de seny; y aixís com l'aument d'aquest any està justificat per l'aument d'entrades de vi de fora y d'oli, la baixa de l'any passat se justificarà per la manca d'entrades de vi de fora y també d'oli.

No s'entrà de fora'l vi de costum, perque perduda la collita del 1910 el vi aumentà considerablement de preu y com que, ademés, el poc que's cullí era d'alt grau, permetia'l transformar-lo a fi de poguerlo vendre a més baix preu, lo que per forsa, durant nou mesos, havia d'influir considerablement en la recaudació. Per altra part, ab l'oli, perduda també la collita, estava a preus caríssims y no era difícil veure molta gent humil, qui en petites quantitats que no's podien fiscalisar, anaven a cercar a Mongat y a Sant-Adrià, estalviantse de pagar consums, en perjudici sempre del nostre Municipi y en contra, per tant, de la recaudació de l'any passat.

Aquest any, pel contrari, desaparecudes aquelles causes forsosament devia augmentar la recaudació de Consums y sempre, com es natural, en la forma que disminuï la del any passat. Y en lo que fa referencia al oli, molt hi ha contribuït, ademés, al major consum d'aquest any, la competencia establerta per la casa Salat, fent que no's pensés en anar a buscar en altres poblacions, com succeïa l'any passat.

De la recaudació del any passat en sos primers nou mesos, els elements destructors de les dretes ne treuen lo que's recaudà per atrassos dels pàgesos. No hi tenen dret, pero passémhi.

Tenim, doncs, que segons els mateixos datos aportats per ells, aquest any de 1912 s'han recaudat pel concepte de Consums desde'l 1.er de Janer al 30 de Setembre. 304.650'19 pessetes

Y pels mateixos conceptes y en el mateix temps del any passat de 1911, tret lo que's recaudà pel concepte d'atrassos. 275.915'01 »

Diferencia en més aquest any. 28.735'18 pessetes

Pero com que lo recaudat pel concepte de «vi» de fora en els primers nou mesos d'aquest any ha sigut de. 94.239'97 pessetes y lo que només se recaudà l'any passat, per les causes ja explicades, fou de 70.109'48 »

Resulta de més aquest any 24.130'49 pessetes

Y essent lo recaudat pel «oli» aquest any, en el mateix temps. 36.366'60 pessetes y lo que només se recaudà pel mateix concepte l'any passat. 30.089'70 »

Resulta de més aquest any 6.276'90 pessetes

Tenim, doncs, que a la recaudació del any passat, si volém obrar honradament, lògicament, ab justícia, a la recaudació de. . . 275.915'01 pessetes hem d'afegirhi la diferencia del «vi» de fora entrat de més aquest any y que és lo que acostuma entrar en anys normals y que son. 24.130'49 » y la diferencia per lo mateix en lo que respecte a l'oli. 6.276'90 »

En resum. 306.322'40 pessetes que resultaria la recaudació del any passat. O sia, que a no haver sigut les causes anormals citades y que no fou a Badalona solsament, sino també en altres poblacions similars, la recaudació del any passat hauria sigut major que la tan bombejada d'aquest any. Y fem constar novament que'n hem tret d'aquella recaudació totes les quantitats per atrassos.

Heus aquí en que para la gran obra financista: en una vulgaritat més. Y no pot esser d'altra manera, car la desorganització y indisciplina entre'ls empleats de Consums es tan gran que fins la Comissió s'ha vist obligada a cridar els guardes en bloc y sermonejarlos per boca del seu President.

No pretendrém pas negar que al acabament del any passat no hi hagués tampoc quelcom d'insubordinació, com també afirmarén que an aquells intents d'insubordinació no hi eren estranys els elements que avui regeixen y que obraven ab tanta concordancia ab els radicals.

No preteném, ab tot aixó, fer creure a ningú que uns sien més honrats que uns altres. Creiém y sostenim que desde 1906 ensà, tots els Ajuntaments, inclós l'actual, han administrat ab igual honradesa Aixó no vol dir que'n altres ordres que no sia el purament administratiu se descarrilin y és lo que combatem, energicament, si, pero també ab noblesa y llealtat. Mai ab insidies ni falsetats.

ELS FUNERALS?

Confirmant lo acordat en la passada setmana,

la majoria del nostre Ajuntament s'ha decidit per l'enterrament del projecte d'empréstit per la realització de les obres de reforma y nova construcció del Cementiri, Escorxador, Grupus escolars, Beneficencia y Plànol d'urbanització del Aixamplis com també del projecte de Protecció obrera, acordant aquesta setmana que definitivament passi al estudi (?) d'una Ponencia, tal y com volien ja la setmana anterior.

Lo més admirable en aquest cas, empró, no és precisament l'acort a que'ns referim, sinó l'aspecte de serietat, l'aplom, ab que l'ha votat la majoria. Perqué, certament, sols en els bons temps del caciquisme hauria sigut possible arreconar uns tan importants projectes sense discussió de cap mena, sense que una majoria volgués donar el seu parer a una proposició que ha tingut sobre la taula durant el gens despreciable temps de quatre mesos ben complets.

Se veu que son ben deixuplinats la gent de la nostra majoria, y que copiant an aquell personatge de la celebrada obra pitarrasca també diuen que «primer es el partit que tot» encara que's perjudiqui al poble. No acabarem aquesta «Nota» sense recordarlos hi que per dessobre de tots els partits hi ha Badalona y que un día o altre'ls exigirà comptes de la seva gestió en qualsevol ordre que sia, com ho feu ab els caciquites y com ho farà ab tothom, de qualsevol manera que s'anomenin, que els noms, malhauradament, no son pas garantia del bon actuar y el bon actuar consisteix en quelcom molt més gran y transcendental que'l fer les recaudacions; que si fos aixó sol, ab un mal-carat recaudador n'hi hauria prou y'ns estalviariem la plaga de gent que, en somnis, se veuen ja lluint un trajo més o menys elegant, ab la corresponent faixa regidoresca, en els solemnes oficis relligiosos de la Festa Major y en les no menys solemniais processons del Corpus.

No n'hi ha pas prou ab recaudar honradament, y nosaltres, ho repetim, regoneixem que honradament ho fan, sinó que's deu fer quelcom més, tenir iniciatives, y si ells no'n tenen, que cooperin, al menys, a les que bon xic estudiades els presenten, y no arreconarles pel sol fet de no esser partidaris seus els que'ls presentaren.

Llegat de D. Vicens de Roca y Pi.—Badalona

Bonos repartits als pobres en el mes de juliol de 1912.

Districte	Carn	Gallina	Pa	Comestibles	Llet	Ptes.
1. ^r	63	109	83	15	93	120'60
2. ⁿ	281	188	134	—	5	194'15
3. ^r	98	98	102	62	200	177'85
4. ^{rt}	168	107	105	40	21	139'70
5. ^{nt}	96	96	38	62	33	104'35
6. ^e	191	82	116	—	93	149'10
7. ^m	351	274	78	—	49	240'20
Total.	1248	954	656	179	494	1125'95

PERA 'L MONUMENT

A VERDAGUER

En veritable Assamblea magna s'han reunit en la Diputació de Barcelona representants de tota mena d'entitats ab l'objecte exclusiu de tractar de procurar la manera més factible d'obtenir una quantitat suficient pera perpetuar en forma digna la memoria del més gran dels nostres poetes: en Verdagner.

L'acte fou de transcendencia pels compromisos contractats pels associats y per les forces que representaven. En principis s'acordà interessar als municipis catalans que encapsalin suscripcions an aqueix fi, com també en totes les entitats que vulguen ferho.

Creiem que la nostra ciutat no quedarà enrera y desitgem y esperem que'l nostre Ajuntament s'avensará a tota excitació.

No's tracta pas d'un home politic, que per talent que tingués podria haver tingut enemics en el ordre de les seves idees. Se tracta ara d'un escriptor extraordinari, del cantor de Catalunya qui feu coneixer a totes les terres conegudes el valor literari del nostre poble. Les seves obres, traduïdes a tots els idiomes, han sigut aixís universalment conegudes, y el monument que se li deu erigir ha de respondrer, forsosament, an aquesta universalitat.

El lloc d'emplantament será en la Gran-via Diagonal encreuament ab el Passeig de Sant Joan, que nosaltres creiem ben apropiat y esperem que'l resultat, contribuïnt hi tots, cada hñ a mida de les llurs forces, será responnent a la necessitat de quedar bé, de perpetuar degudament, dignament, la memoria del qui a tanta alsaria intelectual posá al nostre poble.

ECOS D'ART & LITERATURA

En la reunió del Cos d'Adjunts dels Jocs Florals de Barcelona pera l'elecció del Jurat de Mantenedors del Jocs de 1913, van votarse dues candidatures, la primera confeccionada ab els noms d'Apeles Mestres, Roca y Roca, Pere Corominas, Carme Karr, Pere Aldavert, Casades y mossén Navarro; en la segona hi figuraven els noms de Antoni Nicolau, Manel Folguera y Durán, Juan Pons y Massaveu, Lluís Via, Dr. Lluís Carreras, Pbre.; Agustí Casas y Ramón Suriñach Senties. Aquesta segona candidatura va triomfar.

Defugim de comentar aquesta elecció porque ningú puga creures que volem discatir el mèrit de les diferentes personalitats que integraven en les candidatures citades, pero si que trovem molt deplorables aquestes petites lluites originades, potser per causes ben pobres!

En el nostre Centre ha causat profunda estranyesa el que, ab tot y figurar en la llista d'Adjunts, no'ns hagin invitat a la reunió.

Rés de suspicacies ..

La simpàtica revista *La Nova Catalunya* que se publica en l'Havana, dedica son darrer número al gran Pompeyus Gener. En el sumari hi figuren fragments de les millors obres del nostre *Peyus*, catalanes y castellanes.

La nostra humil felicitació a *La Nova Catalunya* per tant just homenatge.

La Diputació Provincial de Barcelona d'acord ab el «Liceo Filarmónico» està gestionant l'establiment d'una càtedra de Declamació Catalana ab les corresponents derivacions de Historia de l'Art Escènic, etc., pera la millor ilustració dels nostres artistes. Sembla que la direcció serà oferta a l'Adrià Gual.

En Josep Burgas ha obtingut un gran èxit ab «Els segadors de Polònia», tragedia en un acte estrenada darrerament en el Gran Teatre Espanyol de Barcelona (S. de A. D. C.)

Un fragment d'aquesta hermosa obra, va obtenir l'«Englantina» en els nostres Jocs Florals d'enguany.

L'Antoni López ha editat «Els segadors de Polònia», venentse el llibre al preu de 0'50 ptes.

El conegut helenista senyor Nicolau de Oliver, està preparant una «Introducció al estudi de la literatura catalana» constituïda per uns preliminars etnogràfics, històrics y lingüístics, en els que ressenya tots els fets culturals de Catalunya anteriors al resurgiment de nostres lletres y totes les influències que en elles s'han deixat sentir.

Se troba a Barcelona, desde fa algunes setmanes, procedent de París, el notable literat y col·laborador nostre, l'Alfons Maseras, autor de *L'Adolescent*, *Edmond*, etc.

El regrés d'en Maseras—sengons llegim en un diari barceloní—se deu a que vol revisar la traducció castellana, feta rescentment, de la seva novel·la «Ildaribal».

«L'Avenç» ha publicat el tomo 129 de la seva biblioteca, «Les males llengües», comedia en cinc actes de Sheridan, traducció catalana de Francesc Ferrer y J. Fabré Oliver.

En una correspondència publicada en la popular revista teatral «La Escena Catalana», se dona compte d'un grandíols èxit obtingut per l'Enric Borrás en el Teatre Municipal de Lima.

El pulquérrim poeta Ramón Vinyes, acaba de publicar un llibre titulat: «Rondalla al clar de lluna», que ha merescut grans elogis per part de la premsa. L'obra del distingit amic Vinyes no's ven en cap llibreria.

La companyia Terra i Casas, composta tota ella d'elements badalonins, obté grans èxits en Vilassar de Dalt, aont està realisant una hermosa campanya artística.

Reservém pera la pròxima setmana el parlar de la temporada teatral del nostre Centre.

DEL AJUNTAMENT

SESSIÓ ORDINÀRIA DEL DIA 11 DEL CORRENT

Donà comens a dos quarts de nou, assistint-hi tots els regidors menys en Domènec Galceràn, ocupant la presidència l'Alcalde en Martí Pujol.

—Després de llegida fou aprovada l'acta de la sessió anterior.

El projecte de reformes.—Se procedeix a continuació a efectuar la votació, que per empat se deixà pendent en la sessió passada, pera acordar el nomenament de la ponència que ha d'estudiar els projectes de reformes presentats per la minoria d'U. F. N. R. Queda aprovada aquesta proposició, que fou feta per en Nadal, per 9 vots contra 8 de les minories.

En Casas explica el vot dels seus y recorda que va pregar als que intervinguessin en el debat de la passada setmana que ho fessin sense reserves; y com que això no ha tingut lloc, puig ni tantsols la majoria ha donat ab sinceritat el seu parer y perquè entenen aquesta resolució forçada han votat en contra, donant la seva missió per acabada, empró satisfets d'haver complert ab son dever.

En Serra fa remarcar que després de quatre mesos d'estudi la majoria no ha donat una orientació ni tan sols s'ha vist un propòsit decidit d'anar a la realització de les reformes. Per això, diu la minoria radical, renuncia, no vol, sentint-ho molt, formar part de dita ponència.

En Nadal diu que la majoria ha votat ab sinceritat, noblesa y conseqüència, puig en el final del citat projecte se cita aquest nomenament. Prega a les minories desisteixin de sos propòsits, els quals diu que entranyen molta gravetat.

En Casas replica que no pot ferse arma del esmentat final del projecte, que llegeix, puig es ben clar. Enten que sense sapiguer els intents que porta la majoria no poden anar a la ponència, la qual ha d'esser nomenada pera buscar els medis d'anar al emprèstit, sense que avants es digui si se accepta en principi la realització de les reformes. Si la vostra premsa local y barcelonina, declarà que'ls projectes son una ratera per cassar a la majoria; si lo que no diu aquí ho diuen els vostres a fora, es molt natural que duptém de les vostres intencions.

En Nadal diu que en Casas se contradiu ab el projecte puig en aquest s'hi consigna que'l superàvit líquid de 22,000 ptes. que dona el nostre pressupost es suficient pera soportar totes les cargues del emprèstit. Acaba dient que un cop realitzat l'emprèstit, aquest se convertirà en 160 ó 170 ptes. (*Lo dijo Blas y...*)

En Casas manifesta que no contestarà aquesta darrera afirmació si no s'expliquen les raons ab que's funda. Al consignarse, diu, en el projecte lo manifestat anteriorment per en Nadal es pera demostrar la nostra potencia contributiva. Empró es veu que al llegir això s'han aturat aquí, puig més avall del projecte se diu que com aquestes refor-

mes portaran un gasto pera son sosteniment y demés, que el nostre pressupost no podria soportar, seria forsós acudir a nous arbitris que reforessin les actuals tonts d'ingressos. Torna a dir que no's poden fer les reformes sino son per empréstit a base de nous ingressos. dient ademés que distrayentse cantitats del nostre pressupost ordinari seria una temeritat, puig aquest sols basta per atendre les més ineludibles necessitats. Acaba manifestant que han de mantenirse en aquesta tessitura fins que's manifesti que convergeixen pera anar a les re'ormes ab empréstit a base de arbitris nous.

En Nadal insisteix y manifesta que la convergència se trovará en el sí de la Ponencia.

En Casas també insisteix en que mentres la majoria no manifesti ab franquesa sos propósitos, han d'estar al aguait, puig ab quatre mesos d'estudi y deu de govern no's pot alegar ignorancia d'uns projectes de reformes.

La presidencia diu que s'está en un carreró sense sortida. En Nadal proposa que la ponencia la composin tres de la majoria, dos de la minoria federal nacionalista y un de la radical.

En Casas diu que s'abstenen de acceptar cap càrrec dintre la ponencia mentres no's defineixi que és lo que's va a fer. En Serra fa semblants manifestacions.

En Pujol requereix a la majoria y minories que's posin d'acort y desapareixin aquests escrúpols.

Y quedem aixís

—S'aprova un dictámen de la Comissió d'Hisenda sobre pago de comptes que pugen 5,821'06 pessetes.

—Passar a les respectives Comissions les instancies presentades per Vicens Boix, en Joan Ustrell, Josep Marot, en Joan Camps, en Francisco Blanch y en Baudili Piera sobre obres; altre de la Companyia Barcelonesa sobre l'instalació de cables; altre den Marc Pibernat y altres demanant que se'ls assigni la mateixa quantitat que als demés que varen contribuir al pago de la claveguera del carrer de Marina; de na Dolores Alsina demanant el traspás d'una taula en la Plassa Mercat; del «Ateneo Obrero» demanant augment de subvenció y d'en Eusebi Calvo demanant permís pera instalar un kiosc en la Plassa Roca y Pi.

—Se queda enterat del repartiment suplementari de gastos carcelaris.

—Se queda aixís mateix enterat de la recaudació de Consums en el mes passat que es de 38,873'08 pessetes ab un liquit de 20,217'18 ptes.; y del estat comparatiu de les recaudacions totals de Octubre dels anys 1911 y 1912; la d'enguany es de 31,366'46 pessetes o siga 81'08 pessetes menys que l'any passat.

—S'aproven les nómines de la brigada eventual de la passada setmana. Els jornals pugen 114 pessetes y els carros 224 ptes.

Mocions.—S'aprova una proposició que fá la presidencia referent a la carretera de Fogás a Tordera.

—S'acorda, a proposta den Padrós Salvatella, la compra de dugues dotzenes de galledes de lona y atxes de vent pera'l Cos de Bombers.

En Serra s'ha queixat de que aquesta proposta no la fés la Comissió corresponent, contestant en Padrós Salvatella que ja es acordat per aquella, puig al ferho ha sigut en nom d'ella que ho ha demanat.

—En Serra manifesta que quant les minories insistiren en la Comissió de Governació pera que's fessin els sorteigs pera destinar el lloc als guardes, el president d'aquella Comissió había respost que ja anaven bé, puig es feien quartos.

En Nadal proposa que s'acordi veure ab gust el procediment que s'usa actualment, afegint que'ls qui han de destinar els llocs son el President de la Comissió junt ab els quefes, puig d'ells es la responsabilitat.

En Casas diu que es partidari dels sorteigs, recordant que pregá a la Comissió que'ls tornés a instaurar, encare que entén que aquesta ha d'esser lliure pera disposarho, puig n'es responsable.

En Serra pregunta si les manifestacions fetes per en Nadal, ho son en nom de la majoria.

En Clarós manifesta que la qüestió que's tracta es d'ordre interior; creu que s'han de posar d'acort per aixó el president de la Comissió ab l'Administració pera veure lo que es mellor y portarho en el sí d'aquella pera resoldreho. Entén que no s'ha de votar cap classe de proposició sobre'l particular.

En Martí refuta lo dit per en Nadal, contestant aquest retirant la proposició, interveninthi altra vegada en Casas, qui diu que no vol parlarne més, que ho farà portantho al Consistori quant hi haurán injusticies.

En Pujol diu que l'Administració fa les distribucions del personal, estant aquest content, puig rés en contrari s'ha manifestat.

En Casas manifesta que quant se feien els dos sorteigs, el mateix personal había mostrat sa satisfacció, puig donaba bons resultats.

Dimissio.—En Serra presenta la dimissió del càrrec que ocupa en la Comissió de Governació, puig no pot consentir que hi hagin regidors que proposin vots de gracia per la majoria, el quals resulten de censura per les minories.

La presidencia tracta de convénce'l pregantli que la retiri, puig diu no té motius; empró en Serra insisteix, dient que's dona per dimitit.

Sobre Consums.—En Martí recorda que a una pregunta séva l'Alcalde li contestá que en les notes de la recaudació mensual de consums, si hi havien cantitats provinents d'atrossos se consignaven apart, essent per lo tant vi d'aquest any lo consignat en concepte de vi de Badalona. Manifesta que, ben enterat, ha vist que la major part de vi de Badalona consignat en la nota del mes objecte de la pregunta, eren dels anys 1910 y 1911.

En Pujol diu que no'l varen entendre; que les liquidacions no's fan fins l'any següent; aixís aquest any s'haurá liquidat el del any passat, puig

els pagesos tenen compte corrent en l'Administració. Ara, quan s'extraheix de quantitats que són del deute que deixà l'Arrendatari, s'ha de consignar apart.

Prec.—En Costa se queixa novament de que no s'hagi fet res als propietaris que no construeixen les aceres, entre ells el de la fàbrica Cros. Parla llargament de la qüestió, donant-li tota classe d'explicacions, dient-li que s'en preocupa, la presidència. En Costa insisteix en que no's deixi passar res.

Proposició.—En Martí proposa que's fassin imprimir els contractes que l'Ajuntament té ab empreses particulars per serveis municipals y que's fassin repartir als regidors.

La presidència li contesta que's posarà d'acort ab el Secretari a fi de poder complaure an en Martí.

Precs.—En Casas recorda que en 18 de Febrer y en ocasió de la discussió d'uns augmentos d'empleats, la Comissió de Governació, en un dictamen presentat, va prometre estudiar la reglamentació de empleats y la creació d'un Cos d'aspirants. Com que ara, diu, se parla d'augmentos en la confecció del pressupost, demana que aquells se fassin en caràcter general, anunciant que en cas contrari s'hi oposarà. Al mateix temps, recorda una petició seva pera que's concedeixi un dia de descans als empleats de consums. En Clarós li contesta que la Comissió d'Hisenda tindrà en compte aquestes manifestacions. En Casas, després d'agrair la bona disposició d'en Clarós, requereix que li contesti la Comissió de Governació. En Domènech Renóm contesta que se'n ocuparan.

—En Serra parla altra volta de l'enllumenat de l'extrem del carrer de Wifred. Li contesta en Nadal llargament, explicant lo que ha fet sobre'l particular. Rectifica en Serra, intervenint també, aclarint conceptes, en Costa y la Presidència.

Y s'aixecà tot seguit la sessió.

ANUNCI OFICIAL

Se avisa que los que deseen recibir la instrucción militar en alguna de las Academias que al efecto se establecerán en 1.º de Enero próximo, se sirvan solicitarlo del Excmo. Sr. Capitán General de la Región durante este mes y el de Diciembre venidero.

Badalona 12 de Noviembre de 1912.—El Alcalde, *Martín Pujol*.

DISPENSARI ODONTOLÒGIC MUNICIPAL

... : : : : gratuït pera la classe obrera ... : : : :

a càrrec d'en **FRANCISCO DE P. VIADER**

dentista del Hospital Clínic de Barcelona

curació de les enfermetats de la boca

... : : : : operacions sense dolor ... : : : :

Consulta particular en Badalona:

Carrer de Mar, 35, pral.

TEATRALERIES

TEATRE CERVANTES
Flor de un dia.—
Espinas de un a flor.

La Companyia Panadés posà en escena el passat diumenge aquestes dues obres d'en Camprodón. Totes dues obres son prou conegudes del nostre públic y per tant ens creiem rellevats de parlar d'elles.

La execució bastant acceptable, distingint-se en llur treball les senyores Panadés (M. y F.) y el senyors Torelló y Vila, además del senyor Bals, que feu un «Juan» admirable.

La presentació, bastant descuidada.

Per demà hi ha anunciat *Los Miserables*.

CENTRE DE U. F. N. R.
El Arcediano de San Gil.—
Don Gonzalo.

Diumenge passat l'estol artístic d'aquet centre representà aquestes dues obres.

A la primera l'hi capigué una execució bastant dolenta, no sobressurtint-hi ni un sol dels que hi prengueren part.

En quan a la segona, la cosa varià per complert, poguent dir-se que tots compliren. En Bosch, feu un «Don Gonzalo» arrodonit, y encara que en algun moment s'apartava una mica del caràcter, es tal volta la vegada que ho ha fet millor. El qui estigué acèrtat en tots moment, fou en Carbó, que feu un tipo perfecte, igualment que la senyora Vidal. Bé la senyoreta Fornés y els senyors Tugas, Lladó y Mateu. Els qui no estigueren gens en caràcter, foren els senyors Sitjes y Gurguñ, presentant-se en escena ridícul i un y petulant l'altre. La senyoreta Tolosa, fluixa, però passable.

S.

NOVES

CENTRE CATALANISTA «GENT NOVA».—*Inauguració de la temporada teatral.*—El diumenge dia 24 del corrent se representarà en el teatre de nostre Centre l'hermosa obra en quatre actes d'en Enric Bataille, traducció catalana, *La Verge Boja*, prenent-hi part els distingits aficionats senyors Gili, Giró, Boix, Cardona Muns y altres, acabant la funció ab el divertit sainet den Rusñol, *El pintor de miracles*.

Per encàrrecs dirigir-se al conserge y socis del Centre.

—*Excursió.*—La Secció excursionista del nostre Centre sortirà demà diumenge a fer una forada als boscos de La Conreria, Sant Fost y Martorelles, esmorçant en una font d'aquells indrets.

Lloc de sortida: Plassa del Duc de la Victoria a les cinc del matí.

«*Demaneu Sal Vichy Etat pera begudes. Compri-mits Vichy-Etat, efervescents y Pastilles Vichy-Etat en els seus envases d'origen.*»

Refuseu tota imitació.»

CREU ROJA.—Diumenge prop passat tingué lloc en el Saló del Consistori l'acte del nomenament de la Junta provisional de la «Creu Roja» districte de Badalona.

L'acte fou presidit pel vis-president delegat de la Junta Provincial Dr. en Joan Coma, seient a sos costats l'Alcalde senyor Pujol y varis regidors, Jutge municipal, Ecónom de Santa Maria Revnt. Rafel Mas, Tinent de carrabiners, en Jòsep Capella, pbr. y altres. Hi assistiren també representació de la major part d'entitats badaloneses.

Obert l'acte, el president dirigí la paraula als presents elogiant al organitzador de la Creu Roja a Badalona en Pau Solé y Dalmau, enaltint a continuació l'alta missió humanitària y altruista de aquella Associació mundial, acabant son parlament donant les gràcies a les autoritats y a tots els presents per la seva assistència.

A continuació, y per aclamació, quedà nomenada la següent Junta provisional de Govern: *President*, en Baldomer Fonolleda; *Vispresident 1.er*, en Baldomer San Martín; *Vispresident 2.^{on}*, en Josep Capella, pbr.; *Secretari-Arxiu*, en Josep Alsina Baixeres; *Comptador*, en Joan Monguió; *Tresorer*, en Josep Codina; *Director de Magatzems*, en Pau Solé Dalmau, y *Vocals 1.er, 2.^{on}, 3.er y 4.^{rt}*, respectivament, en Celestí Vall, en Francisco Rovira, en Josep Tramuns y en Antoni de P. Planas.

Parlaren després l'Arcaide, el Tinent de carabiners y en Fonolleda, corresponent a les salutacions de la presidència, fent tots vots pera que la Creu Roja a Badalona tingui èxit, complint aixís ab la missió que li està encomanada, oferint l'Arcaide per la seva part a la nova institució, l'apoi moral y material del Ajuntament.

Varis presents feren algunes consultes que foren contestades per el president, el qual després d'explicà el funcionament de la Creu Roja.

—La Junta Provincial prega a totes les persones inscrites en la Creu Roja y a aquelles qui vulguen inscriure's, que passin demà diumenge, de les vuit del matí a les quatre de la tarda, pel hostatge social, Arrabal 98, pera firmar les propostes, donantlos tota mena de detalls pera'l seu ingrés.

El sombrero del carrer de Mar, núm. 42, en M Riera posa en coneixement de sa nombrosa parroquia y al públic en general haver rebut un inmens y variat sortit en sombreros y gorres última novetat els quals ofereix a prev. verdaderament sens competencia.

CENTRE BADALONÍ.—Demà a la tarda se representarà en el teatre d'aquesta entitat per la companyia Terradas-Casas l'hermós drama de l'Iglesias *La mare eterna*.

Acabarà la funció ab un ball de societat.

No oblideu que'l millor laxant depuratiu que cura l'estrenyiment, les febres, gástriques, tifus, grippe, etc., etc., es el THE ALPINO.

COS MÉD.C.—Hensaquí els serveis prestats per aquest Cos durant el passat mes d'Octubre: Dispensari, 114; domiciliària, 207; socors accidents, 22; sanitaris, 58; forenses, 4; varis, 10. Total, 415

CLÍNICA DENTAL
— DE —
PAU SOLÉ DALMAU
Cirugià Dentista

Consulta gratuïta pels pobres que vagin proveïts d'un volant de l'Arcaldia.

Riera Folch, 160
Hores: de 9 a 1 matí y de 3 a 6 tarda.

ACCIDENT.—Diumenge prop-passat al vespre prop de can Canals el tramvia atropellà a un home veí d'aquesta ciutat, produintli greus ferides al peu que li foren curades de primera intenció en el Dispensari municipal, essent després traslladat al Hospital de la Santa Creu de Barcelona.

Totes les afeccions del aparell respiratori se combaten ab una rapidés assombrosa ab el PECTORAL ALPINO.

TEATRE CERVANTES.—Demà a la tarda se representarà en aquest teatre per la companyia Panadés que ab èxit hi actúa, el melo trama basat en l'obra d'en Víctor Hugo que porta per nom *Los Miserables*.

L'Aigua de Vilajuiga, es precisament una fórmula mèdica que la naturalesa encertà pera la curació de les enfermetats dels ronyons, estómac, fetxe y molt especialment del mal de pedra.

Es veuen els resultats al poc temps de cursar dita aigua.

CONFERENCIA.—Avui el Dr. Martí y Julià donarà en l'hostatge de la «Jove Catalunya», de Barcelona, una conferencia sobre'l tema «Acorts de l'Assamblea de Tarragona».

OBITUARI.—Dijous prop-passat deixà d'existir la que'n vida fou mare política de nostre estimat amic y consoci en C. Bigas y Munné.

Testimoniem a l'amic y familia l'expressió del nostre sentit condol.

La Sastreria «La Confiansa» den Josep M.ª Coll (avans J. Umbert) ha rebut els géneros novetat pera la present temporada.

Reial, 71, Badalona.

ATROPELL.—Dissapte de la passada setmana al vespre un grupu d'homes arrossegaven per les cames, ab gran content d'uns altres que s'ho estaven mirant, an aquell infelís que anomenen «Caga la pela», el qual proferia grans crits. Els transeunts que ho presenciaren condemnaren durament aital fet; entre aquestos hi havia un bon amic nostre, el qual, indignat d'aquell espectacle, ens ho contà.

No fora possible fer anar ab bossal pels carrers als qui ab sos actes donen prova de no tenir ni els més rudimentaris sentiments?

FOOT-BALL.—Demà a les tres de la tarda se jugarà un important partit de foot-ball, el qual es verdaderament esperat ab interès pels aficionats, entre el 2.^{on} team del «Barcelona» ab el 1.er del «Badalona» en el camp que aquest darrer club posseeix en el carrer d'en Manresa de nostra ciutat.

CONSISTORI DELS JOCS FLORALS.—Dissapte de la passada setmana va reunir-se en el Saló nou de sessions de casa la ciutat de la veïna capital el Cos d'Adjunts dels Jocs Florals de Barcelona, pera la discussió dels assumptes generals y l'elecció dels Mantenedors dels Jocs Florals de l'any 1913.

Lluitaren dugues candidatures, sortint triomfanta per majoria de vots la formada pels senyors Antoni Nicolau, Manel Folguera y Durán, Joan Pons y Massaveu, Lluís Via, Lluís Carreras, Agustí Casas y Ramón Suriñach y Senties. Suplents: Joan M.ª Guasch, Josep Carner, Llorens Riber y Eduard Girbal.

En Manel Folguera y Durán, en carta que ha fet pública, dirigida al president del Consistori, ha presentat la dimissió per apreciar que es un lloc inmerescut.

«ATENEG OBRERO».—La Junta Directiva d'aquesta entitat posa en coneixement que desde'l 1.er del corrent s'han reanusat les classes de piano y solfeig, anant aquestes a càrrec y direcció del professor n'Emili Roldós.